

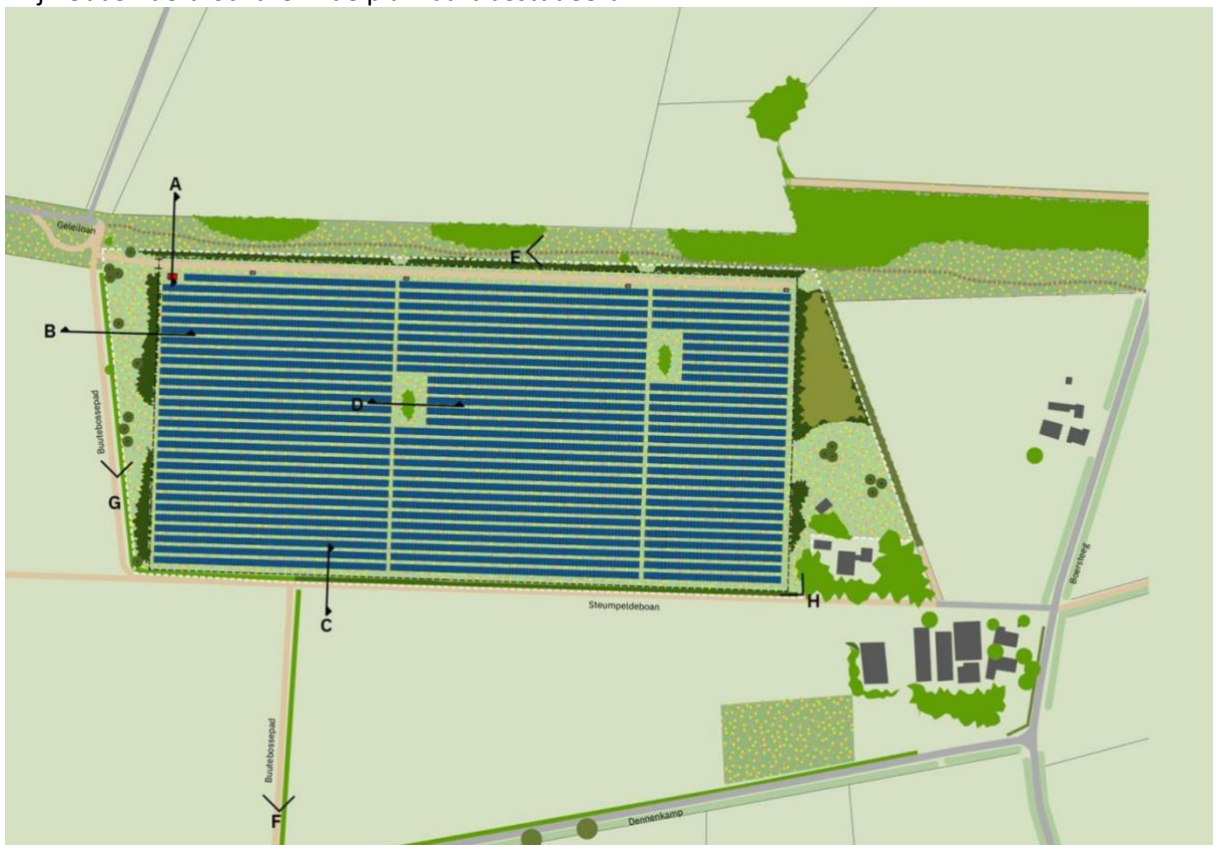
Zonnepark Dennenkamp

De WMG is gevraagd input te leveren op het initiatief voor een zonnepark aan de Dennenkamp van Solar Energy Works.

De WMG is kritisch als het gaat over de aanleg van Zonneparken in het buitengebied. De WMG heeft de voorkeur voor locaties op plaatsen waar ze weinig nadeel opleveren, zoals daken van woningen bedrijfsgebouwen, parkeerplaatsen ed. Nu leveren dergelijke plaatsen weliswaar niet alle benodigde zonne-energie op die nodig is en zullen ook landbouwgrond of waterplassen nodig zijn, maar het lijkt er nu op dat bovengenoemde voorkeurlocaties geen prioriteit meer hebben. Wij vinden dat er een evenwichtige verdeling dient plaats te vinden.

Een zonnepark op landbouwgrond is alleen acceptabel, als naast duurzame energieopwekking ook de biodiversiteit op een hoger plan getild wordt. Immers de biodiversiteitscrisis in het Nederlandse agrarische landschap is enorm. Daarbij dient gekeken te worden naar de lokale kenmerken van natuur en landschap en de knelpunten die zich daarbij voordoen. Daarnaast dient het landschappelijk goed ingepast te zijn en geen schade toe te brengen aan bestaande natuur.

Wij hebben de brochure in de plankaart bestudeerd.

figuur 1. plankaart

Ecologische verbindingszone; versterking van natuur ter plaatse

Vlakbij het zonnepark loopt een ecologische verbindingszone. Deze EVZ en omgeving herbergt een vrij goede populatie van patrijzen, een vogelsoort die sterk achteruitgaat in Nederland. Dat geldt ook voor de Veldleeuwrik, waarmee het zelfs hier niet goed gaat. De inrichting van het zonnepark dient dusdanig uitgevoerd te worden dat deze positief werkt op beide soorten.

Aannemelijk dient gemaakt te worden dat het zonnepark geen negatieve invloed heeft op de EVZ. Verder mag er geen verlichting worden geplaatst.

Landschappelijke inpassing.

De aandacht die besteed wordt aan landschappelijke inpassing is positief. Aan alle kanten worden er maatregelen genomen om het park te onttrekken aan het zicht. Toch willen wij hier nog een kanttekening plaatsen. Groesbeek heeft een heuvelachtig landschap, waarbij een haag van gelijke hoogte mogelijk niet voldoende is om het zonnepark altijd en overal aan het zicht te onttrekken. Vanaf een hooggelegen punt kan men er overheen kijken. Dit dient geanalyseerd te worden en de haag erop aangepast.

Aan de noordkant is een haag gepland die strak tegen de EVZ aanligt. Schaduwwerking heeft een negatieve invloed op de EVZ. De afstand van de haag tot de EVZ dient wat groter te worden om die schaduwwerking tegen te gaan. Mogelijk ontstaat er daardoor ruimte voor de ontwikkeling van een zoomvegetatie aan de voet van de haag met slingerplanten en hoge kruiden.

We vinden dat niet alleen de geplande struwelen, maar ook de haag die het park omgeeft uit verschillende inheemse soorten moet bestaan, zodat er een gezonde insectenpopulatie kan ontstaan en de haag ook broedgelegenheid biedt voor vogels. De haag mag niet te smal zijn.

Natuurwaarde in het zonnepark zelf

Buiten de omheining

Buiten het eigenlijke zonnepark en de omheining wordt nog ca 1 ha gebruikt om de natuur te versterken. We vinden dat positief. Er wordt gestreefd naar een Kruiden- en Faunarijk grasland. Een dergelijke begroeiingstype ontstaat echter niet vanzelf. Als de bodem overbemest is, wat hier het geval is, zal een soortenrijke begroeiing met veel kruiden niet makkelijk tot ontwikkeling komen. Daartoe dient er verschaald te worden. Dat kan bereikt worden door het terrein te maaien en het maaisel af te voeren als bijvoorbeeld veevoer of strooisel. Mogelijk moet dat de eerste jaren meerdere keren per jaar gebeuren. Met de toename in kruidenrijkdom neemt ook de insectenwereld toe en daarmee de aantrekkelijkheid voor vogels als de Patrijs en de Veldleeuwerik. Dit kan een positief effect hebben op hun populatie.

Gekeken dient te worden of de geplande bosschage aan de oostkant wel gunstig is voor Patrijs of Veldleeuwerik, misschien moet ook die hoek ook als grasland ingericht te worden. In dit laagste deel van het terrein is mogelijk ook een poel mogelijk.

De natuur die zich buiten de omheining ontwikkelt, dient na afloop van het project als natuur bestemd en in stand gehouden te worden.

Binnen de omheining

Positief is, dat twee bouselementen in het eigenlijke zonnepark gehandhaafd worden. Ook staan de panelen dusdanig ver uit elkaar dat er zich een gesloten vegetatie onder de panelen kan ontwikkelen. Ook hier is het de bedoeling dat een Kruiden- en Faunarijk grasland tot ontwikkeling komt. Begrazing werkt daarbij negatief en maaibeleid juist positief. Ook hierbij geldt, dat enige verschraling noodzakelijk is om tot het gewenste natuurtipe te komen. Natuurlijk dient rekening gehouden te worden met de broedvogels en de tijdplanning van het maaien. Voor de patrijs dient dat als late broeder niet te vroeg te gebeuren.

Beheer

Beheer van de natuur is van groot belang om tot een goed resultaat te komen. Dit dient vastgelegd te worden door middel van een kwalitatieve verplichting, die notarieel vastgelegd wordt, zodat ook een nieuwe eigenaar weet wat de natuurdoelstelling is en met welk beheer dat gerealiseerd kan worden.

Er dient verder geen intensieve/permanente begrazing plaats te vinden.

Monitoring

Er is een grote kennisleemte als het gaat om de invloed van zonneparken op de natuur en biodiversiteit. Daarom is het van belang dat de natuurontwikkeling gemonitord wordt, zodat geleerd kan worden van dit zonnepark. Het zonnepark aan de Dennenkamp dient hieraan een bijdrage te leveren. Zo kunnen onderzoeksvragen hoe inrichting, beheer en specifieke maatregelen van zonneparken de populatie van patrijzen of veldleeuweriken kunnen versterken, hier beantwoord worden. De onderzoeksvraag dient voor de inrichting van het park vastgelegd te zijn om een gedegen onderzoek mogelijk te maken.

Algemene voorwaarden

In een brief aan de raad van dd d.d. 24 november 2019 heeft de WMG een lijst gestuurd met algemene aanvullende voorwaarden. Deze zijn aan leidraad aangenomen door de wethouder. Deze voegen wij hier nogmaals toe:

Vergunningsvoorwaarden landschappelijke en ecologische inpassing zonnevelden

- Er wordt geen vergunning verleend voor projecten korter dan 20 jaar. Een kortere periode betekent dat er niet goed geïnvesteerd kan worden in een landschappelijke en ecologische inrichting. Bovendien is dan ook de kans op een toename van de biodiversiteit veel lager. Vergunnen voor max. 10 jaar is onverstandig.
- Wanneer een maximale bezetting met zonnepanelen wordt toegestaan, gaat de bodem en alle leven op het perceel dood. Er moet voldoende ruimte zijn onder de panelen om zorg te dragen voor licht en water. Verder is er ruimte nodig voor het beheer (maaien, snoeien, begrazen). Wij denken dat bij 40% van het oppervlakte van bovenaf gezien "groen" is, dat voldoende kansen biedt voor natuur met een redelijk hoge biodiversiteit tussen onder de panelen, waarbij ook de bodemleven op peil blijft. Dat is exclusief de landschappelijke inpassing van het zonneveld.
- Landschappelijke inpassing is erg belangrijk om te voorkomen dat het landschap wordt aangetast. Voor die landschappelijke inpassing is minimaal een strook nodig van ca 4 m breedte bij die het gehele zonnepark omgeeft. Langs al dan niet verplichte hekwerken moeten die houtwallen of singels met een variatie aan inheemse bomen/struiken komen. In het hekwerk doorgangen voor klein wild (kleiner dan ree, dus ook voor de das geschikt). In waterrijk gebied kan de erfscheiding ook met een waterpartij (brede sloot). Rekening houden met de kernkwaliteiten van het landschap.
- De inrichting van het zonneveld moet afgestemd worden op de specifieke natuurkansen van de omgeving. Die verschillen binnen de gemeente. Denk aan bijv. akkervogels (patrijs), struweelvogels, amfibieën (poel aanleggen), vlinders en insecten. De inrichting wordt zo gemaakt dat er maximale kansen voor de biodiversiteit ontstaan, passend bij de omgeving.
- Behalve voor de inrichting moet er ook een goed plan worden opgesteld voor het ecologisch beheer. Wanneer maaien, begrazing, onderhoud sloten en singels etc? Bij de inrichting en constructie van het zonneveld al rekening houden met het beheer (bijv. maaien onder de panelen.)
- Geen nacht- of dagverlichting en lawaaioverlast (brommende transformatoren)
- Voor het landschapsplan wordt een overeenkomst gesloten tussen initiatiefnemer, grondeigenaar en gemeente waarin de afspraken voor het beheer worden vastgelegd. Vergelijkbaar met de contracten die in het kader van de groenblauwe diensten zijn gesloten (daarin schakelt de gemeente Via Natura in voor monitoring van het uitgevoerde beheer).
- Na afloop van het project worden de installatie, eventueel verharde oppervlaktes en evt vervuiling volledig opgeruimd
- De gerealiseerde groenstructuren (houtwallen, singels) blijven na afloop behouden. Die mogen niet worden verwijderd. Voor het beheer zou een landschapsfonds kunnen worden opgericht waarin de initiatiefnemers van zonnevelden een bijdrage storten.